sft: Inspeksjonsrapport

Rapport nr.:	**05.012 (endelig)**		
Virksomhet:	**Saint-Gobain AS**	**Bedriftsnummer:**	**974072076**
Virksomhetens adresse:	**Boks 113, 4791 Lillesand**	**SFTs arkivkode:**	**2002 / 1107**
EMAS-registrert:	**Nei**	**Anleggsnummer:**	**A33070**
ISO-1400-sertifisert:	**Nei**		
Utslippstillatelse av:	**20.05.96 / 25.01.01**	**Antall sider i rapporten:**	**9**
Bransjenr. (NACE-koder):		**Forrige kontroll:**	**11. – 15.03.2002**
Kontrollklasse:	**1**	**Tidsrom for kontrollen:**	**30.06.2005**
Kontaktperson fra virksomheten under kontrollen:	**Åge Hellehaven**	**Inspektør:**	**Poul Byskov**
		Andre tilstede:	**-**

RAPPORTENS STATUS: ***Endelig rapport***

RAPPORTENS INNHOLD

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert: Utslipp til luft og oppfølging etter forrige SFT-kontroll.

HOVEDKONKLUSJON

Ved SFTs kontroll ble det funnet følgende avvik:

* Ovnsinstruksen mangler definerte tidsintervaller for ovnsfasene
* Rutiner for vedlikehold elektrofiltre over ovnshallen er ikke tilstrekkelig
* Rutiner for vedlikehold og kalibrering av støvmåleutstyr over ovnshall er ikke dokumentert
* Bedriftens støvmålinger i posefilteranlegg er ikke kvalitetssikret

SFT hadde følgende anmerkninger i forbindelse med kontrollen:

* Kriterier for skriving av avviksmelding på støvutslipp fra ovnshall er satt noe høyt
* Bedriftens håndtering av naboklager kan forbedres

Utarbeidet dato: 20.12.2005

Sign.: *

Inspektør: Poul Byskov

Godkjent dato: 21.12.2005

Sign.: *

Overordnet: Bjørn Bjørnstad

1. Innledning

Denne rapporten er skrevet etter en uanmeldt rutine inspeksjon. Inspeksjoner gjennomføres i hovedsak for å verifisere at gjeldende krav med hensyn til ivaretakelse av ytre miljø overholdes. Inspeksjonen fokuserer på overholdelse av krav. Rapporten omhandler eventuelle avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen og som ligger innenfor SFTs forvaltningsområde. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

- AVVIK defineres som: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
  (F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrolloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)

- ANMERKNING defineres som: et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for utrykningen var:
- Aktuelle lover og forskrifter
- Tillatelse av 20.05.1996 og endring av 25.01.01

3. Omfang

Hovedtema for inspeksjonen var:
- Internkontroll (rutiner/prosedyrer)
- Prosessanlegg og utslipp til luft
- Utslippsmålinger (underlagsmateriale for 12 måneder)
- Svovelutslipp (svovelregnskap for 2004)
- Målinger i omgivelser
- Naboklager (omfang, avviksbehandling)
- Oppfølging etter forrige kontroll
- Egenrapportering til SFT

For nærmere spesifisering, se skjema i vedlegg 1.

4. Avvik

Ved SFTs kontroll ble det funnet følgende avvik:

Avvik 1 **OVNSINSTRUKSEN MANGLER DEFINERTE TIDSINTERVALLER FOR OVNSFASENE**

Avvik fra: **Punkt 8.2 i utslippstillatelse av 20.05.1996**

Begrunnelse: **Punkt 8.2 angir at "Bedriften plikter så langt som mulig å hindre at det oppstår unormale driftsforhold som forårsaker forhøyede utslipp"**

Kommentar:
Støvutvikling i forbindelse med riving av ovn avhenger bl.a av kjøling og kjøletid for ovnen. En definering av tilstrekkelig nedkjøling bør derfor være beskrevet for operatørene.

Av forrige SFT-kontroll fremgår, at det i ovnshusinstrukser manglet beskrivelse av detaljerte faser i driften av den enkelte ovn: f.eks. tidsintervaller for kjøling, riving av vanger, grabbing, vanning vangesetting og fylling.

SFT etterlyser at dette blir tatt inn i internkontrollen

Avvik 2 **RUTINER FOR VEDLIKEHOLD ELEKTROFILTRE OVER OVNSHALLEN ER IKKE TILSTREKKELIG**

Avvik fra: **Punkt 8.2 i utslippstillatelse av 20.05.1996**

Begrunnelse: **Punkt 8.2 angir at: "Bedriften plikter så langt som mulig å hindre at det oppstår unormale driftsforhold som forårsaker forhøyede utslipp."**
"Ved driftsforstyrrelser på støvrenseanlegg … skal feilen rettes snarest"

Kommentar:
Luftrenseanlegget i ovnshallen består av ca 40 separate elektrofiltre koplet til hver sin pipe.

Siden forrige SFT-kontroll opplyser bedriften at det er foretatt følgende forbedringer:
- Elektofiltrenes plater rengjøres ved automatisk styrt spyling 1 gang pr. døgn. Det benyttes ca. 1000 liter vann pr. spyling og vanntrykket er ca. 6 bar.
- Atkomst til pipene er gjort lettere ved at det er montert en plattform på alle enheter, slik at staking er lettere å utføre. (bedriftens brev av 21.06.2002)

Følgende forhold er etter SFT's syn utilfredsstillende:
- Det mangler definering av akseptabel driftsområde for spenning/effekt på elektrofilter
- Utkoplede viftemotorer vises ikke på panelet i kontrollrommet. Grønn farge indikerer at viften er i drift, også for havarerte motorer der strømmen er slått av.
- Belegg bygger seg opp på elektrofiltrenes plater over tid, og bedriften foretar staking / rengjøring av platene én gang hvert halvår. Det foretas ingen ettersyn i den mellomværende periode på 6 måneder. Intervallet for å vurdere behovet for staking virker meget langt.

SFT etterlyser skrevne rutiner for regelmessig vedlikehold av bedriftens luftrenseanlegg

Avvik 3 **RUTINER FOR VEDLIKEHOLD OG KALIBRERING AV STØVMÅLEUTSTYR OVER OVNSHALLEN ER IKKE DOKUMENTERT**

Avvik fra: **Punkt 8.1 i utslippstillatelse av 20.05.1996**

Begrunnelse: **Punkt 8.1 angir: ”Internkontrollen må blant annet inneholde rutiner og prosedyrer for drift og systematisk vedlikehold av anleggene”**

Kommentar:
Det er installert laserbasert måleutstyr for måling av støvkonsentrasjon i utgående luft fra ovnshall. Det er installert i alt 3 instrumenter som hver dekker et visst antall piper som står i en rekke. Både støvkonsentrasjon og støvmengder registreres i et dataprogram med skjerm-basert vising av resultatene.

Avviket gjelder to forhold:

1. Rutiner for manuell rengjøring og kalibrering er ikke tilfredsstillende

Linsene i det optiske systemet har kontinuerlig luftspyling for å holde de rene.

Manuell rengjøring av linsene i foretas hvert halvår, og det er ingen ettersyn i den mellom-værende 6 måneders periode. Intervallet for å vurdere behovet for manuell rengjøring virker meget langt.

Kalibrering av instrumentene foretas bare ved såkalt nullpunktssjekk, der viftene i et pipestrekk reverseres og laserstrålen går gjennom ren luft.

Det foretas ingen kalibrering av instrumentene mot sanne verdier for støv.

Det har ikke vært foretatt en vurdering av kalibreringsbehovet, og ingen av instrumentene har vært kalibrert for sanne støvverdier siden installeringen rundt år 2000.

2. Beregningsmodellen for utgående støvmengder er ikke dokumentert

I omregning fra støvkonsentrasjon til støvmengde inngår kjennskap til luftmengder, men det er ikke utstyr for måling av disse i pipene. Modellen må derfor være basert på noen forutsetninger som ikke fremgår av datapresentasjonen. (Viftekapasitet, motoreffekt e.lign.)

Beskrivelse av beregningsmodellen er ikke dokumentert i internkontrollen.

Avvik 4 **BEDRIFTENS STØVMÅLINGER I POSEFILTERANLEGG ER IKKE KVALITETSSIKRET**

Avvik fra: **Punkt 9.2 i utslippstillatelse av 20.05.1996**
Punkt 3.1 i utslippstillatelse av 20.05.1996

Begrunnelse: **Punkt 9.2 angir: "Formålet med programmet (for kontrollmålinger av utslipp til luft) er å sikre at gitte krav overholdes"**
Punkt 3.1 angir: "Prøvetaking og analyser skal utføres etter Norsk Standard."

Kommentar:
Bedriften har en rutine for visuell kontroll av støvutslipp fra 7 store posefilteranlegg med kapasiteter i området 15.000 – 40.000 Nm^3/h.

Ved forrige SFT-kontroll ble det gitt avvik på at støvutslipp fra disse anlegg ikke måles.

Bedriften anskaffet ca. 01.01.2005 et bærbart instrument ("Dust Trak") som kan måle støv-konsentrasjon i en pipe etter innstikksmetoden. Måleprinsippet er trolig basert på optisk måling. Siden årsskiftet har instrumentet vært brukt til å måle støvkonsentrasjon i disse anlegg 1 gang hver måned. Resultatene viser meget lave verdier (0 – 5,3 mg/Nm^3).

Målemetoden er ikke i henhold til Norsk standard og SFT stiller spørsmål ved måle-nøyaktigheten.

SFT etterlyser en kvalitetssikring av dette utstyret sett ift. måling etter Norsk Standard:
- Det mangler dokumentasjon på målenøyaktighet
- Det mangler dokumentasjon på rengjøringsbehov for instrumentet
- Det mangler evt. rengjøringsinstruks
- Det mangler dokumentasjon på kalibreringsbehov for instrumentet
- Det mangler evt. kalibreringsinstruks

5. Anmerkninger

SFT hadde følgende anmerkninger i forbindelse med inspeksjonen:

Anmerkning 1 **KRITERIER FOR SKRIVING AV AVVIKSMELDING PÅ STØVUTSLIPP FRA OVNSHALL ER SATT HØYT**

Kommentar:
Bedriften har satt et interne kriterier for utfylling av avviksmelding når støvkonsentrasjon i utgående luft over ovnshall > 25 mg/Nm^3 regnet som timesmiddel.

Datautskrifter for 1 år ble framvist og de viser mange eksmpler på topper med verdier over 25 mg/Nm^3, men av kortere varighet enn 1 time.

Bedriften opplyste at det har vært en hendelse med alvorlige blås på en ovn som ga så mye støvutslipp til omgivelser, at naboer hadde reagert og avviksskjema var blitt utfylt. I dette tilfelle var hendelsen likevel ikke av et slik omfang at den utløste interne kriterier for avviksmelding nevnt ovenfor.

SFT etterlyser at bedriften foretar en ny vurdering av om støvkriteriet for utfylling av avviksskjema bør innskjerpes / gjøres strengere.

Anmerkning 2 **BEDRIFTENS HÅNDTERING AV NABOKLAGER KAN FORBEDRES**

Kommentar:
Bedriften har en skrevet rutine for naboklager. Bedriften skjelner mellom henvendelser og naboklager, og dette skillet får betydning for oppfølgingen på bedriften, fordi henvendelser ikke blir formelt avviksbehandlet.

Avgjørelse av skillet mellom en henvendelse og en klage er opp til en vurdering som foretas i løpet av telefonsamtalen, når naboen ringer.

Etter SFT's oppfatning bør enhver nabohenvendelse som gjelder forhold vedrørende ytre miljø registreres som en naboklage. Dette vil sikre at avviksbehandling blir utført og dokumentert.

Bedriften bør også formalisere at den som klager skal få en tilbakemelding etter at avviksbehandling er foretatt, slik at vedkommende informeres om årsaksforhold og evt. iverksatte tiltak.

6. Andre forhold

6.1 Bedriften foretar enkle nedfallsmålinger i omgivelsene

Bedriften foretar målinger av nedfall av svevestøv i 8 målestasjoner i nærheten av verket. Målingene er basert på nedfall av svevestøv i såkalte "NILU-bøtter" med et lite vannreservoar i bunnen. Støvmengden vektbestemmes som suspendert stoff ved filtrering av væskevolum i bøtten.

Det måles over hele året (12 månedsprøver) og resultatene foreligger som månedsnedfall (gram / m^2 * 30 døgn). Støvets sammensetning bestemmes ikke, målemetoden er en enkel bestemmelse av omfanget av nedfalt svevestøv.

Resultatene viser at for 5 utvalgte stasjoner ligger nedfallet i området lavt / moderat i henhold til vurderingsgrenser for nedfallsstøv. På parkeringsplassen nærmest verket ligger verdiene vesentlig høyere

6.2 Driftsforhold ved virksomhetens deponi

Bedriften har et deponi, der det ved forrige SFT-kontroll ble avdekket flere uregel-messigheter, se Revisjonsrapport 2002.033 (avvik 4)

Det ble under inspeksjonen ikke foretatt befaring til deponiet, men bedriften opplyste følgende:
- Avfallstyper som deponeres er i henhold til utslippstillatelsen
- Atkomst til deponiet er hindret med en avlåst bom
- Det er installert en målestasjon for uttak av sigevannsprøver, men det er ikke etablert faste rutiner for utslippsmålinger. Siste utslippsmåling ble foretatt av Asplan Viak i 2005, og resultatene er sendt til SFT.

VEDLEGG 1

Følgende områder ble dekket under inspeksjonen: *(Kryss ut. Hele skjemaet skal følge rapporten!!)*

Hovedtema		**Sjekket**
A. Internkontroll		X
	1. § 4 Plikt til internkontroll	
	2. § 5.1 Ha tilgjengelig/ha oversikt over lovverk og krav	
	3. § 5.2 Opplæring av og informasjon til arbeidstakerne	
	4. § 5.3 Medvirkning fra arbeidstakerne	
	5. § 5.4 Implementerte og dokumenterte mål for miljøarbeid	
	6. § 5.5 Implementerte og dokumenterte ansvars-, myndighets- og organisasjonsforhold	
	7. § 5.6 Dokumentert risikovurdering, planer og tiltak	
	8. § 5.7 Implementerte og dokumenterte rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav	X
	9. § 5.8 Dokumentert tilsyn og vedlikehold av internkontrollen	
	10. § 6 Samordning	
B. Prosessanlegg	Karakterisering	X
	1. Utslipp regulert i krav, luft	X
	2. Utslipp regulert i krav, vann	
	3. Utslipp ikke regulert i krav, luft og vann	X
	4. Utslippskontroll luft	X
	5. Utslippskontroll vann	
	6. Drift av utslippsrelatert prosess og renseutstyr	X
	7. Vedlikehold av utslippsrelatert prosess og renseutstyr	X
	8. Utslippsreduserende tiltak og installasjoner	X
	9. Støy	
	10. Diverse	X
C. Produksjons-/forbruks-avfall		X
	1. Ulovlige utslipp til luft og vann fra deponi	
	2. Ulovlige avfallstyper som leveres til behandling/deponi	X
	3. Utslipps- og avfallskontroll ved deponi	X
	4. Drift og vedlikehold av deponi	X
	5. Utslippsreduserende tiltak og installasjoner ved deponi	
	6. Kildesortering	
	7. Forskrift om registrering av avfallshåndtering	
	8. Forskrift om brunt papir	
	9. Forskrift/avtale om kasserte dekk	
	10. Forskrifter/avtaler om emballasje	
	11. Annet regelverk som regulerer produksjons-/forbruksavfall	
	12. Diverse	

Hovedtema		**Sjekket**
D. Farlig avfall		
	1. Forsvarlig oppbevaring av farlig avfall (forskriftens § 5)	
	2. Levering og deklarering av farlig avfall (forskriftens § 8 og § 11)	
	3. Forskrift om miljøskadelige batterier og akkumulatorer	
	4. Spilloljerefusjonsordningen	
	5. Forskrift om grensekryssende transport av avfall	
	6. Forskrift om forbrenning av spillolje	
	7. Rammekrav (typer avfall, mengder, type prosess) for innsamlere/behandlingsanlegg for farlig avfall	
	8. Krav til innsamlere/behandlingsanlegg for farlig avfall om journalføring	
	9. Annet regelverk som regulerer farlig avfall og håndtering av farlig avfall	
	10. Diverse	
E. Kjemikalier		
	1. Lagring av kjemikalier (PK-loven § 3, F-loven § 7)	
	2. Kjemikalieinformasjon råvarer/ferdigvarer (PK-loven § 3)	
	3. Helse- og miljøfaremerking (forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier - merkeforskriften)	
	4. Forskrift om HMS-datablad	
	5. Deklarering til Produktregisteret (§ 21 i merkeforskriften)	
	6. Regelverk for ozonreduserende stoffer	
	7. Forskrift om forhåndsmelding av nye stoffer	
	8. Forskrift om eksport/import av visse farlige kjemikalier	
	9. Forskrift om vurdering og kontroll av risikoer ved eksisterende stoffer	
	10. Begrensningsforskriften	
	11. Substitusjon / utfasingskjemikalier	
	12. Annet kjemikalieregelverk	
	13. Diverse	
F. Beredskap		
	1. Varslingsplikt	
	2. Risikoanalyser	
	3. Personellressurser	
	4. Materiellressurser	
	5. Opprydding/overvåking etter akutte utslipp	
	6. Beredskapsplan	
	7. Diverse.	
G. Diverse		
	1. Endringsbehov i tillatelsen	
	1. Egenrapportering	X
	2. Uhellsrapportering	